

Päivämäärä
18.6.2012

Diaarin:o
H 180/12

Oikeusministeriölle

**ASIA: Lausuntopyyntönne 23.5.2012 OM 9/41/2012;
Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi pysäköinninvalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja laiksi pysäköintivalvontaluvista ja valvonta-avustajista**

Oikeusministeriö on pyytänyt korkeimmalta hallinto-oikeudelta lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksen luonnoksesta.

Korkein hallinto-oikeus on käsitellyt asiaa kansliaistunnossaan 18.6.2012 ja esittää kunnioittavasti lausuntoaan seuraavan.

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan, että pysäköinninvalvonnasta huolehtivan kunnan pysäköinninvalvoja tai poliisi voisi käyttää pysäköinninvalvonnassa apunaan sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla olisi pysäköinninvalvontalupa. Avustamiseen vaadittaisiin sekä viranomaisen antama valtuutus että alueen omistajan tai haltijan suostumus.

Pysäköinninvalvontaluvan haltijan palveluksessa olevien valvonta-avustajien tehtävänä olisi pysäköintivirheen havaittuaan tehdä kunnalle tai poliisille esitys seuraamuksen määräämiseksi. Viranomaisen päättäisi esityksen ja muun sille esitetyn selvityksen perusteella pysäköintivirhemaksusta, kirjallisesta huomautuksesta tai toimenpiteistä luopumisesta. Pysäköinninvalvonnassa avustavalle mahdollisesti maksettavasta korvauksesta voitaisiin sopia avustajan ja kunnan tai poliisin kesken.

Pysäköinninvalvontaluvan myöntäisi aluehallintovirasto. Aluehallintovirasto voisi antaa varoituksen pysäköinninvalvontaluvan haltijalle, joka rikkoo laissa säädettyjä velvoitteita (7 §) ja peruuttaisi luvan, kun luvan haltija ei täytä luvan myöntämisen edellytyksiä (8 §).

Aluehallintoviraston päätökseen haettaisiin muutosta hallintolainkäytönlain järjestyksessä valittamalla hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (13 §).

Korkein hallinto-oikeus keskittyy lausunnossaan esityksen muutoksenhakusääntelyyn.

Pysäköintivalvontalupa-asiat

Korkein hallinto-oikeus ratkaisee vuosittain noin 4 000 asiaa, joista suurimmassa osassa on kyse hallinto-oikeuden päätöstä koskevasta valituksesta tai valituslupapyyntöstä. Hallinto-oikeuksien asema ensiasteen tuomioistuimina on lainsäädännön johdonmukaisen kehittämisen seurauksena tätä nykyä vahva. Korkeimman hallinto-oikeuden tulee ylimpänä tuomioistuimena voida keskittyä siihen, mitä oikeusturva edellyttää ylimmältä hallintotuomioistuimelta. Oikeusturvaa annetaan niissä asioissa, kun se on tarpeen ja samalla huolehditaan oikeuskäytännön yhtenäisyyden turvaamisesta ja asioiden viivytyksettömästä käsittelystä.

Hallituksen esitysluonnoksessa arvioidaan, että pysäköinninvalvontalupaa hakisi 20-25 yritystä, joista enin osa lainsäädännön voimaantulon aikoihin, minkä jälkeen alalle arvioidaan tulevan uusia toimijoita vain harvakseltaan.

Muutoksenhakuasioita aluehallintoviranomaisten tekemistä pysäköinninvalvontalupa-asioista ei näin ollen vaikuttaisi saapuvan hallinto-oikeuksiin tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen kovinkaan suurissa määrin. Korkeimmalla hallinto-oikeudella ei ole huomautettavaa esityksestä tältä osin.

Pysäköintivirhemaksut

Laki pysäköinninvalvonnasta tuli voimaan 1.1.2012. Lain 16 §:n mukaan pysäköinninvalvojan oikaisuvaatimuksesta antamaan päätök-

seen haetaan valittamalla muutosta hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuden päätökseen saa edelleen hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Aikaisemmassa laissa pysäköintivirhemaksuja koskevissa asioissa hallinto-oikeuden päätökseen ei voinut hakea muutosta. Valituskieltoa perusteltiin aikanaan sillä, että pysäköintivirhemaksun periaatteellinen ja käytännöllinen merkitys on pieni (HE 130/1969 vp). Korkeimman hallinto-oikeuden tietoon ei ole tullut, että valituskiellosta olisi aiheutunut merkittäviä oikeudellisia ongelmia.

Hallinto-oikeuksissa on ollut viime vuosina yhteensä jopa toista tuhatta pysäköintivirhemaksua koskevaa valitusta vuodessa, jolloin uudistuksen vaikutus korkeimman hallinto-oikeuden lainkäyttötoimintaan arvioidaan nykyisessä työtilanteessa olevan merkityksellinen. Lausunnossaan pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön uudistamisesta korkein hallinto-oikeus pitikin perusteltuna valituskiellon säilyttämistä eikä nähnyt perusteita valituslupamenetlylle (KHO:n lausunto oikeusministeriölle 10.5.2010, H 100/10).

Mainittu lainmuutos ei vielä näy hallinto-oikeuksien työskentelyssä. Tammi-toukokuun 2012 aikana hallinto-oikeuksiin saapui 296 pysäköintivirhemaksuasiasiaa ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen kaksi. Vuoden 2011 aikana asioita saapui hallinto-oikeuksiin 702.

Nyt lausunnolla olevan hallituksen esityksen luonnoksessa ei ole lainkaan arvioitu, paljonko valvonta-avustajat tulisivat tekemään ehdotetun lain mukaisia esityksiä seuraamuksen määräämiseksi poliisille tai kunnalle. On kuitenkin todennäköistä, että seuraamusesityksiä tehtäisiin merkittävässä määrin ja että niiden pohjalta annettaisiin valituskelpoisia viranomaispäätöksiä ja että niistä myös valitettaisiin hallintotuomioistuimiin. Muutos on omiaan lisäämään hallintotuomioistuinten ja korkeimman hallinto-oikeuden työmäärää.

Korkein hallinto-oikeus toistaakin aiemman kantansa siitä, että pysäköintivirhemaksuasioissa pitäisi olla jatkovalituskielto hallinto-oikeuden päätöksestä. Tällöin korkeimman hallinto-oikeuden voimavaroja ei käytetä sellaisten asioiden käsittelyyn, joiden laatu ei edellytä ylimmän oikeusasteen ratkaisua. Sanottu koskee myös nyt lausunnolla olevaa valvonta-avustajan ilmoituksesta määrättävää seuraamusmaksua. Vähintäinkin valituslupaperusteita pitäisi muuttaa siten, että valituslupa voitaisiin myöntää ainoastaan ennakkopäätösperusteella, kuten esim. toimeentulotukiasioissa on tehty (ks. sosiaalihuoltolain 49 § 3 mom.).

Pysäköintivirhemaksuasioiden saattaminen oikaisuvaatimuksen jälkeen hallinto-oikeuden käsiteltäväksi on kuitenkin korkeimman hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan oikeusturvan kannalta riittävä. Hallintoasioita koskevien valituskieltosäännösten asianmukaisuuden arvioinnissa on otettava huomioon perustuslain 21 §:n säännökset ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräykset, joissa turvataan asianosaisen oikeus saattaa oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Perustuslain oikeusturvasäännöksessä ja ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa ei edellytetä, että asianosaisella tulisi olla oikeus saattaa asiansa käsiteltäväksi kahdessa tuomioistuinasteessa. Hallinnollisia sanktioita koskevissa asioissa sovellettaviksi saattavat kuitenkin tulla ihmisoikeussopimuksen 7 lisäpöytäkirjan 2 artiklan määräykset, joissa edellytetään mahdollisuutta kaksiasteiseen tuomioistuinkäsittelyyn muissa kuin vähäisissä rikosasioissa.

Pysäköintivirhemaksusanktiot ovat rahamäärällisesti pieniä eikä niitä voida muuntaa muuksi seuraamukseksi. Valituskiellosta huolimatta asia voi kuitenkin tulla korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireille lainvoimaisen päätöksen purkamista koskevana asiana.

Presidentti

Pekka Vihervuori

Kansliapäällikkö

Päivi Pietarinen